

**СЎЗ САНЪАТИ
ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ
4 ЖИЛД, 1 СОН**

**МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ
ИСКУССТВО СЛОВА
ТОМ 4, НОМЕР 1**

**INTERNATIONAL JOURNAL
OF WORD ART
VOLUME 4, ISSUE 1**

Бош муҳаррир:

Холбеков Муҳаммаджон

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Бош муҳаррир ўринбосари:

Тўхтасинов Илхом

ф.ф.д., доцент (Ўзбекистон)

Тахрир хайъати:

Назаров Бахтиёр

академик. (Ўзбекистон)

Якуб Умарўгли

ф.ф.д., профессор (Туркия)

Алмаз Улви Биннатова

ф.ф.д., профессор (Озарбайжон)

Бокиева Гуландом

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Миннуллин Ким

ф.ф.д., профессор (Татаристон)

Махмудов Низомиддин

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Керимов Исмаил

ф.ф.д., профессор (Россия)

Жўраев Маматкул

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Куренов Рахыммамед

к.ф.н. (Туркменистон)

Кристофер Жеймс Форт

Мичиган университети (АҚШ)

Умархўжаев Мухтор

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Мирзаев Ибодулло

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Болтабоев Ҳамидулла

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Дўстмухаммедов Хуршид

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Лиходзиевский А.С.

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Сиддикова Ирода

ф.ф.д., профессор (Ўзбекистон)

Шиукашвили Тамар

ф.ф.д. (Грузия)

Юсупов Ойбек

масъул котиб, доцент (Ўзбекистон)

Главный редактор:

Холбеков Муҳаммаджон

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Заместитель главного редактора:

Тухтасинов Илхом

к.ф.н., доцент (Ўзбекистон)

Редакционная коллегия:

Назаров Бахтиёр

академик. (Ўзбекистон)

Якуб Умар оглы

д.ф.н., профессор (Туркия)

Алмаз Улви Биннатова

д.ф.н., профессор (Азербайджан)

Бакиева Гуландом

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Миннуллин Ким

д.ф.н., профессор (Татарстан)

Махмудов Низомиддин

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Керимов Исмаил

д.ф.н., профессор (Россия)

Джураев Маматкул

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Куренов Рахыммамед

к.ф.н. (Туркменистон)

Кристофер Джеймс Форт

Университет Мичигана (США)

Умархаджаев Мухтар

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Мирзаев Ибодулло

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Балтабоев Ҳамидулла

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Дустмухаммедов Хуршид

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Лиходзиевский А.С.

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Сиддикова Ирода

д.ф.н., профессор (Ўзбекистон)

Шиукашвили Тамар

д.ф.н. (Грузия)

Юсупов Ойбек

отв. секретарь, доцент (Ўзбекистон)

Editor in Chief:

Kholbekov Muhammadjan

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Deputy Chief Editor

Tuhtasinov Ilhom

Ph.D. Ass. Prof. (Uzbekistan)

Editorial Board:

Bakhtiyor Nazarov

academician. (Uzbekistan)

Yakub Umarogli

Doc. of philol. sci., prof. (Turkey)

Almaz Ulvi Binnatova

Doc. of philol. sci., prof. (Azerbaijan)

Bakieva Gulandom

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Minnulin Kim

Doc. of philol. sci., prof. (Tatarstan)

Mahmudov Nizomiddin

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Kerimov Ismail

Doc. of philol. sci., prof. (Russia)

Juraev Mamatkul

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Kurenov Rakhimmamed

Ph.D. Ass. Prof. (Turkmenistan)

Christopher James Fort

University of Michigan (USA)

Umarkhodjaev Mukhtar

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Mirzaev Ibodulla

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Boltaboev Hamidulla

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Dustmuhammedov Khurshid

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Lixodzievsky A.S.

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Siddiqova Iroda

Doc. of philol. sci., prof. (Uzbekistan)

Shiukashvili Tamar

Doc. of philol. sci. (Georgia)

Yusupov Oybek

Ass. prof. (Uzbekistan) - Senior Secretary

МУНДАРИЖА \ СОДЕРЖАНИЕ \ CONTENT

Адабиётшунослик

- 1. Rahmonqulova Zarnigor**
DISTOPIK EKZISTENSIALIZMNI INGLIZ YOZUVCHISI UILYAM
GOLDINGNING “LORD OF THE FLIES” ROMANIDA AKS ETISHI.....6
 - 2. Усманова Севара**
ЧЎЛПОН ВА С.РИЧАРДСОН РОМАНЛАРИДА БАДИИЯТ МУАММОЛАРИ.....14
 - 3. Yusupova Dildora**
SHOIR SO‘Z AYTGANI KELAR DUNYOGA...(Shoira Halima
Xudoyberdiyevaning hayot va ijod yo‘liga chizgilar).....21
 - 4. Қўчқорова Садоқат**
ФОЛЬКЛОРДА ЭРТАКНИНГ ЖАНР СИФАТИДАГИ ХУСУСИЯТИ.....28
 - 5. Мажитова Сабоҳат, Ярашов Шариф**
АМИР ХУСРАВ ДЕҲЛАВИЙ ВА АБДУРАҲМОН ЖОМИЙ ҲАЗАЛЛАРИДА
«ДИЛ» (ЮРАК, ҚАЛБ) ТИМСОЛИНИНГ ЛЕКСИК-СЕМАНТИК МАЙДОНИ.....35
 - 6. Джалилова Зарнигор**
ИНГЛИЗ ШЕЪРИЯТИДА ИНСОН СИФАТЛАРИНИНГ ГУЛЛАР
ТИМСОЛИДА ИФОДАЛАНИШИ.....42
- ## Лингводидактика
- 7. Khamzaev Sobir, Gilyazetdinov Eldar**
THE PRINCIPLES OF SPEAKING SKILLS’ FORMATION AMONG
STUDENTS OF LINGUISTIC UNIVERSITIES.....48
- ## Тилшунослик
- 8. Boygucheva Lola**
THE ROLE OF DISCOURSE ANALYSIS IN MODERN LINGUISTIC THEORY.....54
 - 9. Кобилова Азиза**
ШИФОБАХШ ЎСИМЛИКЛАР ЎРНИДА ИШЛАТИЛАДИГАН
ПЕРИФРАЗЛАР ТАҲЛИЛИ (ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИ МИСОЛИДА).....59
 - 10. Mamanazarova Gulhayo, Paluanova Halifa**
ISSUES ON OIL AND GAS TERMINOLOGY IN LINGUISTICS.....65
 - 11. Melikova Elnora, Abdullayeva Nargiza**
PRIMARY AND SECONDARY PREDICATION.....71
 - 12. Saidova Farida**
O‘ZBEK TILI LEKSIK SINONIMLARINING LEKSIKOGRAFIK TALQINI.....77
 - 13. Turniyazov Behzod**
FAKTIVLIK ASOSIDAGI KAUZATSIYA.....83

14. Гафуров Бахтиёр АНАЛИЗ ЛИНГВОСТАТИСТИЧЕСКОЙ ХАРАКТЕРИСТИКИ АКЦЕНТНЫХ ФОНОВАРИАНТОВ ИМЕН СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	91
15. Ибаев Анвар КОМПАРАТИВ СИНТАКТИК ҚУРИЛМАЛАР ТИЛШУНОСЛИКНИНГ ЎРГАНИЛИШ ОБЪЕКТИ СИФАТИДА.....	97
16. Исмаилов Тургун ПРЕЗИДЕНТ ДИСКУРСИДА HOMELAND КОНЦЕПТИНИНГ МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАР ОРҚАЛИ ТАСАВВУР ЭТИЛИШИ (FREEDOM, LIBERTY ҚАДРИЯТИ МИСОЛИДА).....	103
17. Камолиддинова Вазира ОКСЮМОРОН ВА УНИНГ УСЛУБИЙ - СЕМАНТИК ХУСУСИЯТЛАРИНИНГ ҚЎЛЛАНИЛИШИ.....	111
18. Нигматова Лолахон ЎЗБЕК ТИЛИ МАХСУС КОРПУСЛАРИ – ТИЛ ВА МАДАНИЯТ МУШТАРАКЛИГИНИ ЎРГАНИШ ВОСИТАСИ.....	116
19. Сабирова Ёъзоа ЎЗБЕК ТИЛИНИНГ ИЗОҲЛИ ЛУҒАТЛАРИДА ЎЗЛАШМА ЮРИДИК ТЕРМИНЛАР ТАЛҚИНИ.....	121
20. Сулаймонова Нигора ЗАМАХШАРИЙ ГЎЗАЛ НУТҚ ВА САБР ОДОБИ ҲАҚИДА.....	130
21. Тўева Зулфия, Юлдашева Дилором БАЁН ВА УНИНГ ТУРЛАРИ ҲАҚИДА.....	137
22. Xolova Muyassar BOYSUN SHEVASI ONLAYN MA'LUMOTLAR BAZASI (QIDIRISH VA SARALASH IMKONIYATLARI ASOSIDA).....	146
23. Abdullayeva Oqila Holmo'minovna O'ZBEK TILI KORPUSINI YARATISH BOSQICHLARI VA MUAMMOLI JIHATLARI....	153
24. Abdunazarova Zarina Islomovna THE FORMATION OF SPEECH COMPETENCE.....	159
25. Nilufar Abduraxmonova O'ZBEK TILI KORPUSINI YARATISHDA LINGVISTIK ANNOTATSIYALASH TAMOIILLARI.....	164
26. Shamuradova Naima O'ZBEK VA INGLIZ XALQ MAQOLLARINING QIYOSIY O'RGANILISHI HAQIDA (ASOSIY QISMLARINI QO'LLASH).....	171
27. Яхёева Гулнора Бахтиёровна ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ СТУДЕНТОВ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ.....	175

28. Irgasheva Umida INGLIZ TILI DARSLARIDA TALABALAR KASBIY NUTQ KOMPETENTSIYASINI TAKOMILLASHTIRISHDA STEAM TEXNOLOGIYALAR AHAMIYATI.....	179
29. Jumaniyozova Nuriya Axmedovna YURIDIK DISKURS LINGVISTIK TADQIQOT OBYEKTI SIFATIDA.....	184
30. Khayitova Feruza Abdikhalikovna THE PRACTICAL ANALYSIS OF TOPONYMS IN GREAT BRITAIN BASED ON THE STORY OF A. CONAN DOYLE "THE HOUND OF THE BASKERVILLES".....	188
31. Z. Masodiqova, Sh. Xatamqulova O'ZBEK VA NEMIS MAQOLLARINI QIYOSHLASH.....	193
32. Teshaboyev Dilmurod Rahmadjonovich, Axmadjonova Mohinur Bahodirovna SON SO'Z TURKUMINING BOSHLANG'ICH SINF DARSLIKLARIDA IFODALANGAN SHAKLLARINI AKT ORQALI TUSHUNTIRISH.....	198
33. Maxmurova Mavjuda Halimovna METAFORALAR NUTQ SHAKLI SIFATIDA.....	204
34. Nazarov Rustam Irkinovich THE IMPORTANCE OF PAIR WORK AND GROUP WORK ACTIVITIES IN TEACHING ENGLISH IN TECHNICAL UNIVERSITIES.....	210
35. Saidbekova Raykhona Rustambekovna, Ruzmatova Dilnoza Ramatjonova FAMILY PERSPECTIVES IN THE NOVEL "AND THE MOUNTAIN ENCHOED" BY KHALED HUSSEINI.....	217
36. Алижон Раҳматович Қосимов, Хумора Муҳаммадиса қизи Иминова ТИЛНИНГ БИОПСИХОСОЦИАЛ ОНТОЛОГИК МАҚОМИ МУАММОЛАРИ.....	222

СЎЗ САНЪАТИ ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ ИСКУССТВО СЛОВА INTERNATIONAL JOURNAL OF WORD ART

Maxmurova Mavjuda Halimovna
Buxoro davlat universiteti o'qituvchi
dagotys@mail.ru

METAFORALAR NUTQ SHAKLI SIFATIDA

 <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9297-2021-1-33>

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada metaforalarga berilgan turli xil ta'riflar keltirilgan, metaforalarning bir nechta turlari ochib berilgan va barcha metafora turlari (kinoyali metafora, barqaror metafora, o'lik metafora, aralash metafora)ga ingliz tilidagi misollar berilgan va ularning ma'nosi izohlangan. Metafora - bu tilning majoziy bir shakli, u so'z va iboralarning so'zma-so'z ta'rifidan boshqacha ma'noni anglatadi. Metaforani o'xshatish yoxud qiyoslash bilan bir narsa deyish umuman noto'g'ri, chunki metafora bir narsani boshqa narsa ekanligini aytib taqqoslaydi, ammo qiyoslashda bir narsa boshqa narsaga o'xshatiladi.

Tilni boyitishda metaforalar muhim ahamiyatga ega. Ular tilni yanada yorqinroq va xilma-xil qiladi.

Kalit so'zlar: metafora, qiyoslash, kinoyali metafora, barqaror metafora, o'lik metafora, aralash metafora, metaforik holatda

Makhmurova Mavjuda Khalimovna
Teacher of Bukhara State University
dagotys@mail.ru

METAPHORS AS A FIGURE OF SPEECH

ANNOTATION

This article gives different definitions of metaphors, reveals several types of metaphors, and gives examples in English for all types of metaphors (implied metaphor, sustained metaphor, dead metaphor, mixed metaphor) and explains their meaning. A metaphor is a figurative form of language that has a different meaning than the literal definition of words and phrases. It is generally wrong to say something by analogy or simile, because a metaphor compares one thing to another, but in simile one thing is likened to another.

Metaphors play an important role in language enrichment. They make the language brighter and more diverse.

Key words: metaphor, simile, implied metaphors, sustained metaphors, dead metaphors, mixed metaphors, metaphorically.

Махмурова Мавжуда Халимовна

Преподаватель Бухарский государственный университет

dagotys@mail.ru

МЕТАФОРЫ КАК ОБРАЗ РЕЧИ

АННОТАЦИЯ

В этой статье даются различные определения метафор, раскрываются несколько типов метафор и приводятся примеры на английском языке для всех типов метафор (подразумеваемая метафора, устойчивая метафора, мертвая метафора, смешанная метафора) и объясняется их значение. Метафора - это образная форма языка, значение которой отличается от буквального определения слов и фраз. Обычно неправильно говорить что-либо по аналогии или сравнению, потому что метафора сравнивает одно с другим, но в сравнении одно уподобляется другому.

Метафоры играют важную роль в обогащении языка. Они делают язык ярче и разнообразнее.

Ключевые слова: метафора, сравнение, иронические метафоры, устойчивые метафоры, мертвые метафоры, смешанные метафоры, метафорически.

Metafora - bu ob'ekt yoki harakatni so'zma-so'z to'g'ri bo'lmagan tarzda tasvirlyadigan, ammo g'oyani tushuntirishga yoki taqqoslashga yordam beradigan nutq shakli.

Mana uning asoslari:

- Metafora bir narsani boshqa narsa deb ta'kidlaydi.
- U ikkita narsani aslida bir xil bo'lgani uchun emas, balki taqqoslash yoki ramziy ma'noda tenglashtiradi.
- Agar metaforani so'zma-so'z qabul qilsangiz, ehtimol bu juda g'alati tuyulishi mumkin (aslida oilangizda qora yoki boshqa biron xil qo'y bormi?)
- Metafora she'riyatda, adabiyotda va istalgan paytda biror kishi o'z tiliga jilo berishni xohlaganda ishlatiladi.

Agar siz qora qo'y bo'lsangiz, oyoqlaringiz sovqotadi yoki muhabbatni shohko'cha deb bilsangiz, demak, siz metaforali holatda fikrlaysiz. Bular metaforaga misol, chunki so'z yoki ibora biror narsaga nisbatan majoziy ma'noda qo'llanilgan: aslida siz qo'y emassiz yoki oyoqlaringizni muzli suvga tekkizmasangiz, ular sovqotmaydi, ehtimol bu mavhum tushunchalarni rang-barang til orqali ifodalashga yordam beradigan metaforalardir.

For example, imagine what these metaphors would look like if you took them at face value:

Yuqorida metaforaning qo'llanilishiga misollar keltirilgan edi, bu esa metaforaga rasmiy ta'rif:

- Ikki narsaning o'xshashligini ko'rsatish uchun bir narsa uchun ishlatilgan so'z va ibora boshqa narsaga murojaat qilishda ishlatiladi.
- Yana boshqa bir narsaning ramzi sifatida ishlatiladigan ob'ekt, faoliyat yoki g'oya.

Metafora - bu tilning majoziy bir shakli, u so'z va iboralarning so'zma-so'z ta'rifidan boshqacha ma'noni anglatadi. Metaforali holatlarda, so'zma-so'z talqin qilish ko'pincha ahmoqona chiqadi. Masalan, ushbu metaforalarni nominal qiymati bilan qabul qilsangiz, qanday aks etishini tasavvur qiling:

Love is a battlefield.- Muhabbat bu jang maydoni.

Bob is a couch potato.- Bob kartoshka divanidir.

Baby, you're a firework.- Chaqaloq, sen salutsan.

I am titanium.- Men titanman.

Korroziyaga chidamli metallardan qilingan jangovor bolta yoki Devid Getta bilan uchrashuvga borayotgan obrazdan qutulgan zahoti nihoyat siz "Sevish mushkul" yoki "Men juda kuchliman" degan iboralar yordamida oladigan tasvirdan ko'ra, yanada kuchliroq tasvirini olishingiz mumkin.

Metafora adabiyotda, she'riyatda, musiqada va yozuvda namoyon bo'ladi, shuningdek, nutqda ham. Agar siz kimdir "metafora bilan aytganda" deganini eshitingiz, demak, bu siz ularning aytganlarini haqiqat deb emas, balki ko'proq g'oya sifatida qabul qilishingiz kerak. Masalan, bu yakuniy davri va imtihonlardan so'ng talabalar "Bu test qotillik edi" kabi so'zlarni aytmoqdalar. Bu test haqida sharhlar bildirishsa, ular hali ham tirik ekanliklarini taxmin qilishadi, shuning uchun bu metaforik yoki majoziy ma'noda gapirishga misol bo'ladi.

Metafora sizning so'zlaringizni hayotga aylantirishi mumkin (yoki imtihon holatida o'limga). Ko'pincha, metaforadan foydalanib, mavzuni o'quvchi bilan ko'proq aloqador qilish yoki murakkab fikrni tushunishni osonlashtirish uchun foydalanishingiz mumkin. Yozuv usulingizni tasavvur bilan oshirmoqchi bo'lsangiz, metafora sizga katta yordam berishi mumkin. Oddiy nutq shakli sifatida metafora romanlar va filmlardan tortib, prezident nutqlariga va hatto mashhur qo'shiqlarga qadar o'zgarib turadi. Ular ayniqsa yaxshi bo'lsa, ularni ko'p sog'inasiz.

Ingliz tilida ko'p uchraydigan ushbu taniqli metafora misollarini ko'rib chiqamiz:

All the world's a stage, and all the men and women merely players. They have their exits and their entrances. (William Shakespeare) - Butun dunyo misoli sahnadir, undagi barcha erkaklar va ayollar shunchaki aktyorlardir. Ularning chiqish va kirish joylari mavjud.

America has tossed its cap over the wall of space. (John F. Kennedy) - Amerika kepkasini kosmik devorga tashladi.

Chaos is a friend of mine. (Bob Dylan) - Xaos mening do'stim.

A good conscience is a continual Christmas. (Benjamin Franklin) - Yaxshi vijdon - bu davomiy Rojdestvodir.

You ain't nothin' but a hound dog, cryin' all the time. (Elvis Presley) - Siz har doim yig'laydigan ovchi itdan boshqa narsa emassiz.

Metafora qiyoslashga qarshi

Qiyoslash metaforaga o'xshaydi, ammo metafora o'xshatish emas. Metafora bir narsani boshqa narsa ekanligini aytib taqqoslaydi, ammo qiyoslashda bir narsa boshqa narsaga o'xshatiladi. Agar metafora va qiyoslash o'rtasidagi farqni aniqlamoqchi bo'lsangiz, qiyoslashlardagi aniqroq taqqoslash ularni nutq shakli sifatida aniqlashni osonlashtiradi. Kimdir haqiqatan ham Elvis Preslining asosan shovqinli bo'lishi mumkin bo'lgan ovchi iti bor deb o'ylashi mumkin bo'lsa-da, uning lirikasi "Siz ovchi itga o'xshaysiz" yoki "siz ovchi itga o'xshab jingalaksiz" deb ketganini tasavvur qiling. Bunday hollarda, Elvis qiyoslashdan foydalangan bo'lar edi, Qiyoslash Elvisning aslida xomush kuchukchaga qo'shiq aytmayotganligini biroz aniqroq qiladi. Ammo boshqa tomondan, ritm ham juda yoqimli bo'lmaydi.

Metaforaning qanday ta'sir qilishini bilish uchun ushbu misollarni ko'rib chiqamiz:

She's as cute as a button.- U tugmachadek yoqimli.

It's like shooting fish in a barrel.- Bu bochkadagi baliqqa o'q otishdek gap.

He's as nutty as a fruitcake.- U mevali pirojniy singari mazali.

Ogres are like onions.- Ogrelar (katta yovuz maxluqlar) piyozga o'xshaydi.

That one's from Shrek. – Anavinisi "Shrek"dan.

Metaforalarning turli xillari

Keling, metafora nutq shakli sifatida ta'rifi qaytaylik. Yana bir misol – "You are my sunshine" ("Siz mening quyosh nurimsiz") degan jozibali ohang. Garchi siz tom ma'noda yorug'lik nuri bo'lmasangiz ham, ehtimol siz suhbatdoshingizga xuddi shunday yuqorinki ta'sir ko'rsatasiz.

Ammo metafora ta'rifi aslida undan-da kengroq. Ko'pincha metafora har qanday ramziy ma'noni anglatishda bema'lol ishlatiladi. Adabiyotda metaforaning ko'plab turlari ham mavjud: kinoyali metafora, doimiy metafora, o'lik metafora va boshqalar.

Kinoyali metafora "A narsa B narsadir" formulasidan chiqib ketadi va siz taxmin qilganingizdek - yanada murakkab va nozik taqqoslash turini yaratishga imkon beradi.

Ushbu ikkita jumlani ko'rib chiqaylik:

Jordan got his courtship cues from the peacock. In a room full of ladies, Jordan simply fans his feathers (Jordan tanishuv signallarini tovus qushidan oldi. Xonimlar bilan to'lgan xonada Jordan shunchaki o'z patlariga muxlislik qiladi).

Ikkala gapda ham Jordanni tovusga o'xshatmoqdamiz. Birinchi jumlada qiyoslash oshkora qilingan: tovus to'g'ridan-to'g'ri eslatib o'tilgan. Ammo ikkinchi jumlada, biz Jordanning hatti-harakatlarini (patlarini silkitish) tovuslar qiladigan ish-harakatga taqqoslab, tovus qushi ekanligini nazarda tutmoqdamiz. Bu Jordanning aslida patlar borligini anglatishi uchun emas, balkim u o'ziga xonimlar e'tiborini jalb qilish uchun ko'rkam va noz-karashma bilan tutayotganini anglatadi.

Barqaror metafora bir nechta jumlar yoki hatto paragraflar orqali amalga oshiriladi. U matnning uzunroq qismida ishlatiladi va rivojlanadi, shuning uchun, barqaror metafora o'quvchining ongida kuchli, yorqin tasvirlarni ta'minlaydigan kuchli adabiy vosita bo'lishi mumkin. Bunday metaforalar ko'pincha qo'shiq va she'rlarda uchraydi. Shekspirning mashhur "Romeo va Jyuletta" dramasida Romeo Juliettani bir necha satrlarda quyoshga taqqoslaydi:

But soft! What light through yonder window breaks? It is the East, and Juliet is the sun! Arise, fair sun, and kill the envious moon, Who is already sick and pale with grief.

(Lekin yumshoq! Yon oynadan qanday qilib yorug'lik tushadi? Bu Sharq, Julyetta esa quyosh! Tur o'rningdan, adolatli quyosh va hasad qilayotgan oyni o'ldir, u allaqachon betob va qayg'udan rangpar bo'lgan).

Metaforaning "You are my sunshine" (Sen mening quyoshimsan) kabi turi uyatga qo'yadi.

O'lik metafora - bu shunchaki odatiy holga aylangan, tasavvur kuchini yo'qotgan ta'rif. O'lik metaforaga quyidagilarni kiritish mumkin: "raining cats and dogs" (mushukli va itli yomg'ir yog'dirish), "throw the baby out with the bathwater," (chaqaloqni hammom suvi bilan uloqtirish) va "heart of gold" (oltin yurak).

Yaxshi, jonli metafora bilan siz fikringizning go'zal daqiqalariga erishasiz, masalan, Elvis haqiqatan ham ovchi itiga qo'shiq aytayotgani singari. Ammo o'lik metafora bilan asl obraz allaqachon orqa fonga qaytgan. Juda ko'p o'lik metaforalardan foydalanish o'quvchining qiziqishini yo'qotishiga olib keladi. Asl obraz uchun biroz ko'proq yaqinlashing yoki tanish metaforani noan'anaviy tarzda ishlatish usullari haqida o'ylang.

O'lik metaforalardan qochishning yana bir sababi shundaki, ularni chalkashtirib qo'yish oson.

Aralash metafora aynan nimaga o'xshaydi - ikkita bog'liq bo'lmagan metafora birikmasi: Let's get all our ducks on the same page. ("get our ducks in a row" va "get on the same page" kabi metaforalarning birikmasi).

Aralash metafora juda kulgili bo'lishi mumkin; buyuk Yogi Berra o'zining "Yogi-izmlari" bilan mashhur edi, "Yogi-izmlari"da tez-tez hayratlanarli darajada aralash metaforalar mavjud bo'lib, mazkur metaforalar hali-hamon uning fikrlarini tushunishga undaydi: Even Napoleon had his Watergate.-Hatto Napoleonda ham uning Votergeyti (suv darvozasi) bo'lgan.

Ammo agar siz hazilkash bo'lishga intilmasangiz, aralash metafora qo'pol chiqishi yoki hatto siz aytmoqchi bo'lgan fikrni buzishi mumkin.

Yaxshi metafora yaratish uchun sizga tasavvuringizdan boshqa hech narsa kerak emas, lekin ba'zi bir qo'shimcha qobiliyatlar uzoq yo'lni bosib o'tishi mumkin. Esingizda bo'lsa, metafora ko'pincha tom ma'noda qabul qilish qiyin bo'lgan narsani anglatadi. Masalan, "rule with an iron fist" (temir mushtli qoida) metaforasini o'ylab ko'ring. Jorj R.R. Martinning "Taxtlar o'yini" dunyosidan tashqarida, qo'lda ishlangan temir odamni topish biroz qiyin bo'lar edi. Biroq, biz hali ham bu metaforani boshqaruvda qattiqqo'l va bosiq odam deb tushunishga qodirmiz.

O'z metaforangizni o'ylab topganingizda, odamlarga tanish bo'lgan, lekin odam bilan bog'liq bo'lishi shart bo'lmagan tushunchalarga e'tibor qiling.

Quyida oddiy misol keltirilgan:

It's been a real circus at home since Mom went on vacation.- Onam ta'tilga ketganidan beri bu uyda haqiqiy sirk bo'lgan edi.

Siz odatda uyingizni sirk deb atamagan bo'lardingiz, ammo bu jumla narsalar yovvoyiday, hayratga to'la va ehtimol onasi uyda bo'lmaganligi uchun biroz tartibsiz ekanligini anglatadi.

Keyingi safar siz yozuv uslubingizga bir oz kuch sarflash mumkin deb o'ylasangiz, unga yaxshi ishlangan metafora bilan tebranishga harakat qiling. Bu sizning yozishingiz uchun chaqmoq bo'lishi aniq.

Metafora ko'pincha qiyoslash bilan chalkashib ketadi, chunki ular o'xshash funksiyalarni bajaradilar.

Xulosa qilib shuni ta'kidlash mumkinki, metafora muallifning tegishli muhitni etkazish va unutilmas obrazlarni namoyish etish maqsadini amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Shuning uchun metafora o'quvchiga badiiy matn mazmunini yanada chuqurroq anglashga yordam beradi. Tilni boyitishda metaforalar muhim ahamiyatga ega. Ular tilni yanada yorqinroq va xilma-xil qiladi. Metaforalar yordamida badiiy matn hissiy, ta'sirchan, hayratlanarli va jonli bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. <https://www.grammarly.com/blog/metaphor/>
2. <https://moluch.ru/archive/90/19139/>
3. Mavlanova Ugiloy Khamdamovna, Ruzieva Dilfuza Salimboevna, Babaeva Vasila Toshpulatovna. Irony in dramatic works//International Journal of Psychosocial Rehabilitation. – 2020. – T. 24. – №. 3.
4. M.M. Halimovna. The importance of a foreign language in higher education. Вопросы науки и образования, 15.
5. Mavlonova U. K., Makhmurovna M. K. THE INTRODUCTION OF IRONY IN ENGLISH AND UZBEK LITERATURE //International Engineering Journal For Research & Development. – 2020. – T. 5. – №. 3. – С. 4-4.
6. Махмурова М.Х., Абдуллаева Л.С, Самадова С.А. Современные методы преподавания иностранных языков. Коммуникативный метод...Наука .Мысль 6, 72-76.
7. Ugiloy Khamdamovna Mavlonova, Dilfuza Salimboyevna Ruziyeva. THE USE OF IRONY IN LITERATURE // International Scientific Journal Theoretical & Applied Science. – 2020. – Issue 04, Volume 84. SOI: 1.1/TAS DOI: 10.15863/TAS
8. MM Halimovna. LINGUISTIC BASIS OF TEACHING ORAL COMMUNICATION OF STUDENTS IN GERMAN LANGUAGE LESSONS. BRIDGE TO SCIENCE:RESEARCH WORKS.ISBN 978-1-941655-96-2, 65-67.
9. Urayeva D.S., Nurullayeva S.M.Expression of the realities and people of the war period through mythological images. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal. – India. – Vol. 10, Issue 8, August 2020 Impact Factor: SJIF 2020 = 7.13. / ISSN: 2249-7137. – P. 459-463. / <https://saarj.com>
10. Mavlonova Ugiloy Khamdamovna. Similarities and Differences between types of Comic // International Journal on Integrated Education. September 2020, Volume 3, Issue IX. <https://doi.org/10.31149/ijie.v3i9.596>
11. Boboyeva V.T., Makhmurova M.Kh.,...Роль игр и преимущества использования игр в изучении английского языка. International Journal of Advanced Science and Technology 29 (9s), 5765-5769.
12. Mavlonova U.K., Makhmurova M.Kh., Kodirov T.D. DESCRIPTION OF ART MEDIA IN LITERATURE // LXIV International Correspondence Scientific and Practical Conference “EUROPEAN RESEARCH: INNOVATION IN SCIENCE, EDUCATION AND TECHNOLOGY» June 5-9, 2020. London, United Kingdom
13. Sharipova D.Sh, Mavlonova U.Kh., Ibatova N.I. BEHAVIORAL LANGUAGE ETIQUETTE IN UZBEK PROVERBS AND SAYINGS // ВЕСТНИК НАУКИ И ОБРАЗОВАНИЯ № 11(89). Часть 3. 2020. P: 51-53
14. Kadirov DH, GadoyevDKh. ISTORIYA MECHETI MAGOKI ATTAR//Vestniknauki i obrazovaniya. – 2020. – №. 6-1 (84).
15. Mavlonova U Kh, RA Akhmedova. ANALYSIS OF SITUATIONAL IRONY IN EXAMPLES FROM GENERAL CASES. ЖУРНАЛ «ACADEMY» © ИЗДАТЕЛЬСТВО «ПРОБЛЕМЫ НАУКИ». Том 62, номер 11, ст. 24-26.

16. Махмурова М.Х., Ачилова Р.А. MODERN APPROACHES TO LEARNING A SECOND LANGUAGE. Scientific reports of Bukhara State University 4 (1), 182-185.
17. U.K. Mavlonova, R.A. Achilova. THE PROBLEM OF TRANSLATION OF REALIA (AMERICANISMS). Dostijeniya nauki i obrazovaniya, 5/59, 2020.
18. Кодиров Д.Х. АБУ ХАМИД АЛЬ-ГАЗАЛИ И СУФИЙСКАЯ ДУХОВНАЯ МЫСЛЬ //PROCEEDINGS OF THE IVINTERNATIONAL SCIENTIFIC PRACTICAL CONFERENCE“POST-CRISIS DEVELOPMENT OF EURASIAN SCIENTIFICCOOPERATION”IV ISPC PCDESC 2020 24-25 September 2020 Aachen, Germany. – 2020. – Т. 5. – С. 119-122.
19. Kadirov D.H “AL-MAVAHIB US-SARMADIA” AND THE SOURCES GIVEN IN IT CONCERNING THE NAKSHBANDI TARIKAH// The Light of Islam: Vol. 2020 :Iss. 1 , Article 3., p.18-26.
20. Mavlyanova Ugiloy Khamdamovna. Irony in Fitrat’s Dramas. International Engineering Journal For Research & Development 5 (CONGRESS), 3-3, 2020/11/23
21. Kadirov D., Khodjayeva F., Kalandarov Kh. ISLAM I PSIKHOLOGICHESKIY TURIZM//Voprosinauki i obrazovaniya № 11(95), 2020.
22. Mavlonova Ugiloy Khamdamovna, Makhmurova Mavjuda Khalimovna. ANALYSIS OF SITUATIONAL IRONY IN LITERATURE. ЖУРНАЛ «ACADEMY» © ИЗДАТЕЛЬСТВО «ПРОБЛЕМЫ НАУКИ». Том 62, номер 11, ст. 26-27.
23. Urayeva D.S. The expression of the national traditions and beliefs in uzbek phraseological units. International Scientific Journal ISJ Theoretical & Applied Science Philadelphia, USA issue 06, volume 86 published June 30, 2020. – P.469-472. / <http://t-science.org/axivDOI/2020/06-86.html> Soi: <http://s-o-i.org/1.1/TAS-06-86-89> Doi: <http://dx.doi.org/10.15863//TAS>
24. Norova M. B., Achilova R.A.,Makhmurova Mavjuda Halimovna. The Matter of Equivalence in English and Uzbek Proverbs. Test Engineering&Management, 1632-1637.
25. Qodirov D.H. THE PERIOD IN WHICH GHAZALI LIVED: THE SOCIO-POLITICAL SITUATION AND THE SPIRITUAL ENVIRONMENT//International Journal on Integrated Education. – 2020. – Т. 3. – №. 9. – С. 108-111.
26. Kadirov D., Khodjayeva F., Farmanov E. RAZVITIYE HALYALNOGO TRANSLATITURIZMA V UZBEKISTANE //Vestniknauki i obrazovaniya. – 2020. – №. 6-1 (84).

СЎЗ САНЪАТИ
ХАЛҚАРО ЖУРНАЛИ
4 ЖИЛД, 1 СОН

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ
ИСКУССТВО СЛОВА
ТОМ 4, НОМЕР 1

INTERNATIONAL JOURNAL
OF WORD ART
VOLUME 4, ISSUE 1